

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

TRANSFORMATION LEADERSHIP AND ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN SCHOOL EFFECTING LEARNING REFORM OF TEACHERS IN PRIMARY SCHOOL UNDER BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

หริสา ขววรรณกร¹ ดร. สมชาย เทพแสง² ภราดา ดร. ถนัด อนันต์³

Harisa Yongwannakorn¹, Dr. Somchai Thepsaeng², BRO. Dr. Thanad Anan³

¹นิสิตการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเซนต์ดอมินิก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการ
สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการ
เรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้าน
การจัดการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยีทาง
การศึกษา ด้านการวิจัย ด้านการวัดและการ
ประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน
306 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น
แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าระดับผู้วิจัย
สร้างขึ้นโดยวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแยกเป็น
แบบสอบถามฉบับและได้ค่าความเชื่อมั่นแต่ละฉบับ
ดังนี้ การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูได้ค่าความเชื่อมั่น
.77ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้ค่าความเชื่อมั่น .74
และการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้ค่าความ
เชื่อมั่น .75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงมาตรฐาน สัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การ
การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
การปฏิรูปการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากและ
พิจารณาเป็นรายด้านพบอยู่ในระดับมากทุกด้าน
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้
การจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรด้านการวัด
และประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัย และด้านสื่อ
เทคโนโลยีทางการศึกษา

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและ
การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์
เชิงบวกกับการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูงและปาน
กลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงและการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
และการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อการ
ปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยร่วมกันพิจารณาการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 54.00 โดยมีตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายสูงสุด คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของลงมาคือ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ตามลำดับ

คำสำคัญ: การปฏิรูปการเรียนรู้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to study transformational leadership and environmental management in schools effecting learning reform of teachers in primary schools under Bangkok Primary Educational Service Area in five aspects as follows; curriculum, learning management, educational technology, research, and measurement and evaluation of learning.

The samples consisted of 306 school teachers in primary schools under Bangkok Primary Educational Service Area. The instruments used for data collection were 5 point-rating scale questionnaires. The Cronbach's alpha coefficient values were divided into 3 groups as follows; learning reform of teachers showed the value of .77, Transformational leadership showed the value of .74 and environmental management in schools showed the value of .75. The data analyses were done by percentage, mean and

standard deviation. The tests of hypothesis were done by using Pearson product-moment correlation coefficient and Multiple Regression Analysis.

The research results were as under mentioned;

.1 Learning reform of teachers in primary schools under Bangkok Primary Educational Service Area as a whole was at a high level.

When considering each individual aspect was also at a high level by ranking from the highest to the lowest mean as follows;

learning management, curriculum, measurement and evaluation of learning, research and educational technology.

.2 Transformational leadership and environmental management in schools had positive relationship with learning reform of teachers in primary schools under Bangkok Primary Educational Service Area in high and moderate level by ranking as follows; transformational leadership and environmental management in schools respectively.

.3 Transformational leadership and environmental management in schools effecting learning reform of teachers in Primary Schools under Bangkok Primary Educational Service Area. The research revealed a statistically significant at .01 level of mutual prediction of transformational leadership and environmental management to learning reform of teachers in primary schools under Bangkok Primary Educational Service Area. The power of prediction was at 54.00 percentages. The

variable which had a highest predictive power was transformational leadership and environmental management in schools respectively.

Keyword: Learning Reform, Transformational Leadership and Environmental Management in Schools

บทนำ

การศึกษา คือ การสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงามทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม[1] การจัดการศึกษานั้นทุกคนต้องมีส่วนร่วมผลักดันส่งเสริมสนับสนุนให้ผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพนั้นคือความจำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา[2]

การปฏิรูปการศึกษาควรปฏิรูปให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โดยยึดมาตรฐานของชาติเป็นหลัก ซึ่งหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปการเรียนรู้ เพราะปฏิรูปการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดเพื่อปรับวิธีการเรียนรู้โดยเน้นการคิดค้นวิธีการใหม่ๆ วิธีสอนใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง มุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน มีทักษะในการแสวงหาความรู้และยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งสร้างแหล่งความรู้เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีโอกาสรู้ได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง [2] โดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาในระบบการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดการศึกษา เพราะ

การปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูเป็นหลัก

สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบปัญหาที่ต้องปรับปรุง คือ การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่าบุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสาระการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านการพัฒนาเนื้อหาผ่านสื่อที่มีคุณภาพ[3] ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินเรียนรู้ ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญ มีความรู้ในเรื่องนั้นแล้ว แต่ยังไม่ได้ลงมือทำ [4] ด้านการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ ยังมีกระบวนต่างๆที่เป็นอุปสรรคอยู่มาก โรงเรียนจึงได้มีการวางกลยุทธ์ปรับการเรียน เปลี่ยนการสอนฝึกอบรมครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ / ทักษะกระบวนการคิด พัฒนานวัตกรรมสื่อเทคโนโลยี ด้านมัลติมีเดีย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม [5] มีการสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของผู้เรียนในเชิงบวก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการให้เชื่อมโยงและยืดหยุ่น [6] เน้นการสอนแบบชี้แนะและให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง มุ่งพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบ โดยอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียน มีการวัดและการประเมินผลจากผลงานของผู้เรียนเป็นเหตุที่จะจัดระบบประมาณให้เหมาะสม[9]

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปฏิรูปการเรียนรู้ของครู ใน ๓ ด้านคือด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัย ด้านการวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ โดยการปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ก็เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยการ

บริหารต่างๆที่สนับสนุน ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership) เพราะการปฏิรูปการศึกษามุ่งหวังให้การศึกษาพัฒนาทั้งระบบ ซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้คือ ผู้บริหารและครูที่ต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเรื่องการเรียนรู้ การสอนและการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ วัฒนธรรมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ[10] โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์สร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล[11]

นอกจากนี้การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนยังมีความสำคัญต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครู เพราะสถานศึกษาที่ดีไม่เพียงแต่มีครูและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเท่านั้น สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ทั้งอาคารสถานที่ควรอยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ [9]มีแสงสว่างที่เพียงพอมีการทำความสะอาดและรักษาให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อย[12] ดังนั้นการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจึงมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญของทรวงกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคม ให้เกิดกับนักเรียนเป็นอย่างมาก การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อมด้านวิชาการ และสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ [13] ซึ่งการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยทำให้ครูเกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น โรงเรียนจึงควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร อันจะเป็นแนวทางไปสู่การแก้ไขปัญหาการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2556 รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,420 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2556 รวมจำนวนทั้งสิ้น 306 คน โดยการได้มาของครูจึงใช้และมอร์แกน[14] โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) แล้วจึงสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 121 ข้อ จำแนกออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและนำกลับมาวิเคราะห์ค่าดัชนี

ความสอดคล้อง พบว่าได้ค่า $OC = .60 - 1.00$

หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง และนำกลับมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นพบว่าแบบสอบถามแต่ละฉบับมีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูได้ค่าความเชื่อมั่น .77 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้ค่าความเชื่อมั่น .74 และการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้ค่าความเชื่อมั่น .75 ต่อจากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 306 คน จากนั้นผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ด้วยวิธี Enter

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการวิจัย และด้านสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ระดับสูง ส่วนการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยร่วมกันพิจารณาการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 54.00 โดยมีตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายสูงสุด คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากและพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเช่นนี้ เพราะว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการปฏิรูปการศึกษา เพราะปัจจัยการดำเนินงานของครูมีค่าเป็นสองเท่าต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน การปฏิรูปการเรียนรู้ของครู เริ่มจากครูต้องเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน ผู้เรียนมีความแตกต่าง

ทั้งด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรมและภาษา แล้วจึงจัดทำหลักสูตรแบบยืดหยุ่น โค้ชหลักสูตรตามจุดมุ่งหมายของระบบการศึกษา พัฒนาทักษะการบริหารจัดการชั้นเรียนและวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเน้นการสอนแบบชี้แนะและให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง พัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน มีการประเมินที่หลากหลายและต่อเนื่องและส่งเสริมให้ครูเป็นครุณักวิจัย[7] สอดคล้องกับแนวคิดของแอนและเดสซิริ [5] การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูจึงเกิดจากการพัฒนานวัตกรรมสื่อเทคโนโลยีด้านมัลติมีเดีย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยเน้นหลักสูตรท้องถิ่น การศึกษานอกห้องเรียนเน้นการปฏิบัติจริง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชนผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ออนไลน์ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบาร์บารา [8] การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของครูและนักเรียน มีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเมื่อจบหลักสูตรสามารถนำความรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวัน ได้ มีการจัดการเรียนการสอนให้หลากหลายโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและพัฒนาระบบเครือข่ายติดต่อสื่อสารระหว่างครุณักเรียนและผู้ปกครองทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการวางแผนพัฒนางานด้านการวิจัยเพื่อให้ทราบผลของการปฏิบัติงานละมีการวัดและการประเมินผลจากผลงานของผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับแนวคิดของทิมเพอเลย์[6] การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสร้าง

เครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของผู้เรียนในเชิงบวก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการให้เชื่อมโยง ทำทนายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มุ่งพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบ เน้นการปฏิบัติโดยอยู่บนพื้นฐานของการวิจัยแหล่งเรียนรู้ และสื่อที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลหลายรูปแบบ และสอดคล้องกับแนวคิดของเจมส์และคอนนัลลีย์ [9] การปฏิรูปการเรียนรู้ในยุคของการปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูป 6 ด้านดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการกำกับติดตามการวัดและการประเมินผล ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีและด้านการบริหารจัดการ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูงและปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนตามลำดับผลวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะการปฏิรูปการศึกษามุ่งหวังให้การศึกษาพัฒนาทั้งระบบซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก็คือ ผู้บริหารและครูที่ต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความ

ร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอนและการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ[10] โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล[11] สอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตน์[15]ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้นให้มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่เป็นอยู่ โดยกระตุ้นให้ครูตระหนักถึงโอกาสหรือปัญหา และการร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ในองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทลาวัลย์ สารสุข [16] ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน อีกทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับแนวคิดวิเชียร กระทีบแดง [17]การจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กับการจัดสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในสถานศึกษา เพราะสิ่งแวดล้อมต่างๆ จะส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้สัมผัสโดยตรง หากผู้บริหารสถานศึกษาจัดสิ่งแวดล้อมที่ดี ผลกระทบก็จะออกมาในทางที่ดี และในทางกลับกัน ถ้าจัดไม่ดี ผลกระทบก็จะออกมาในทางไม่ดีเช่นกัน

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลต่อผู้ร่วมงาน มีการใช้แรงจูงใจ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น[9]ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมูสชินสกี[18] ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ของสมาชิกในองค์การสร้างความผูกพันในการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์กลยุทธ์ที่สำคัญขององค์การ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงมีผลต่อการบริหารจัดการในองค์การและส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุยวดีจันทร์สนธิ[19] ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนรู้การปฏิบัติการกิจการเป็นครู โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของนักเรียน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นผลให้ครูมีการปฏิรูปการเรียนรู้มากขึ้นอีกทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นเช่นนี้เพราะการจัดกาสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของเมอร์รอล และเทิร์นเดอ[20] ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างที่หลากหลายระหว่างโรงเรียน โดยเฉพาะประเภทของการเล่นและสภาพแวดล้อมมีผลต่อการเรียนรู้และมีความสัมพันธ์กับคุณภาพทางกายภาพของโรงเรียนและเกี่ยวข้องกับการใช้และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีช่วยให้ครูเกิดปฏิรูปการเรียนรู้เป็นอย่างดี โรงเรียนจึงต้องจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำ

ผลการวิจัยไปใช้

1.1 การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะด้านสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดสมควรส่งเสริมให้โรงเรียนสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในด้านสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษามากยิ่งขึ้น

1.2 การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัย โดยเฉพาะครูได้รับงบประมาณในการสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงสมควรส่งเสริมให้ครูได้รับงบประมาณในการสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเพียงพอ

1.3 การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ โดยเฉพาะครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผลค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงสมควรส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยใน

ครั้งต่อไป

2.1 ควรหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพิ่มเติม

2.2 การศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างตัวแปรอื่นๆ เช่น ภาวะผู้นำกลยุทธ์
กับการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

2.3 การศึกษาการปฏิรูปการ
เรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- [1] พนม พงษ์ไพบูลย์.(2550).การศึกษา:
ปัจจัยที่ 5 ของชีวิต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ศาสนา.
- [2]สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544).
รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน.
กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง จำกัด. (มหาชน).
- [3] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
(2552).ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาใน
ทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 – 2561).
กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- [4] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
(2545). กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนา
คุณภาพการเรียนรู้การประเมินผล
และการประกัน. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- [5] Ann, Lieberman; & Desiree, Pointer
Mace. (2010, January – February).
Making Practice Public :Teacher
Learning in the 21st Century, Journal of
Teacher Education. 61(1-2): 77 – 88.
- [6] Timperley, H. (2008). Teacher
Professional Learning and Development,

In The Educational

Practices Series – 18. France:

Imprimerie Nouvelle Gnnnet.

[7] Darling-Hammond, L. (2006,May –
June). Constructing 21st-Century

Teacher Education,Journal of Teacher
Education.5(57): 1 – 15.

[8]Barbara, Z. Presseisen. (2008). Teaching
for Intelligence. 2nd ed. Thousand
Oaks,California: Corwin Press.

[9] James, Chris; & Connolly, Una. (2000).
Effective Change in School. London and
New York: Great Britain.

[10] สุพล วังสินธุ์. (2545). การบริหาร
โรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา.
วารสารวิชาการ.7(6): 29 – 30.

[11] Bass, B.M., &Avolio, B.J. (1994).
Improving Organizational Effectiveness
ThroughTransformational Leadership.
Newbury Park, CA: Sage.

[12]Hargreaves, Andy. & Evans, Roy.
(1997). Beyond Education Reform.
Hong Kong: Great Britain

[13] สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
(2541).การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน.
กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.

[14]Krejcie, Robert V.; &Daryle, W. Morgan.
(1970, Autumm). Determining Sample
Size for Research Activities, Journal of
Educationnal and Psychological
Measurement. 30(3): 607 – 610.

[15] วิโรจน์สารัตนะ. (2545). การบริหาร
หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษา
และบทวิเคราะห์องค์การทางการศึกษา

ไทย. กรุงเทพฯ:ทิพย์วิสุทธิ์.

[16] ฉันทลาวัลย์ สารสุข. (2553).

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน
กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต

3. วิทยานิพนธ์ศ.ม.(การบริหาร
การศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.ถ่ายเอกสาร.

[17] วิเชียร กระพี้แดง.(2543). การศึกษา

สภาพปัจจุบัน ปัญหา แนวการจัด
กิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา จังหวัดขอนแก่น.วิทยานิพนธ์ ม.

(การบริการการศึกษา). ขอนแก่น:

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ถ่ายเอกสาร.

[18] Mushinsky, Paul M. (1997).

Psychology Applied to Work an

[19] อุษาวดี จันทรสนธิ. (2550, ธันวาคม–

พฤษภาคม). ภาวะผู้นำของครูใน

สถานศึกษา, วารสารศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัย.1(2): 50.

[20] อำนวย เลิศรุ่งโรจน์. (2549).ความพึง

พอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

บางมดวิทยาสีสุกหวาดจวนอุบลรัตน์.

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารศึกษา).

นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร.ถ่ายเอกสาร.

Organizational Psychology.

California: Brooks/Cole.